14. HADİS

MÜSLÜMAN MÜSLÜMANIN KARDEŞİDİR

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ قَالَ:

« اَلْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ ، لَا يَظْلِمُهُ ، وَلَا يُسْلِمُهُ ، مَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ بِهَا كُرْبَةً مِنْ كُرَبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِماً سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ »

Hadisin Türkçesi

Abdulah İbni Ömer radıyallahu anhümâdan rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Müslüman, Müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, haksızlık yapmaz, onu düşmana teslim etmez. Müslüman kardeşinin ihtiyacını gideren kimsenin Allah da ihtiyacını giderir. Kim bir Müslümandan bir sıkıntıyı giderirse, Allah Teâlâ o kimsenin kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir. Kim bir Müslümanın ayıp ve kusurunu örterse, Allah Teâlâ da o kimsenin ayıp ve kusurunu örter."[14]

Açıklamalar

Kur'an-ı Kerîm: "Şüphesiz müminler birbiri ile kardeştirler." [Hucurât suresi (49), 10] buyurur. Hadisimizde de Müslümanların kardeş olduğu belirtilmektedir. Müslümanların kardeşliği din itibariyledir.

Müslümanın, Müslüman kardeşine zulmetmemesi bir temenni değil bir emirdir. Çünkü zulüm haramdır. Her haksızlık bir çeşit zulümdür. Burada, özellikle anılan Müslümana zulmetmeme ise, onunla olan din kardeşliği hukukuna en iyi şekilde

14 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 235 (Buhârî, Mezâlim 3; Müslim, Birr 58. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 38, 60;Tirmizî, Hudûd 3, Birr 19; İbni Mâce, Mukaddime 17)

Açıklamalar

uyma ve hem kanuni, hem de ahlaki görevlerini eksiksiz yerine getirme, herhangi bir şekilde haksızlık yapmama emrinden ibarettir.

Müslüman, din kardeşini düşmana teslim etmez, onu terk etmez, tehlikeye atmaz. Âlimlerimiz, mazluma yardım etmenin her Müslümanın üzerine farz-ı kifaye olduğunu, devlet başkanına ise bunun farz-ı ayn olduğunu söyler. Müslüman, güven veren ve kendisine güven duyulan kimsedir. Şahsi menfaati veya nefsani istek ve arzuları için din kardeşini feda etmesi, onun aleyhine olacak davranışlar içine girmesi caiz olmaz. Çünkü "Müslüman, elinden ve dilinden diğer Müslümanların zarar görmediği kimsedir." (Buhârî, Îmân 4,5). "Kendi nefsi için arzu ettiği bir şeyi, din kardeşi için de arzu etmeyen kimse gerçek mümin olamaz." (Buhârî, Îmân 7).

Müslümanlar, birbirlerinin ihtiyaçlarını gidermede de kardeşliklerinin gereğini yerine getirirler. Çünkü insanlar birbirine muhtaçtırlar. Bu ihtiyaçlar, mutlaka maddi alanda olmayabilir. Manevi yardımlaşma da en az maddi olan kadar kıymeti haizdir.

Bir Müslümanın ihtiyacını gideren kimsenin ihtiyaçlarını da Allah'ın giderecéğinin vadedilmesi, bu davranışın ne kadar faziletli bir iş olduğunu anlamamıza yeterli delil teşkil eder. Peygamber Efendimiz, "Kul, kardeşinin yardımında bulunduğu sürece, Allah da kuluna yardım eder." (Müslim, Zikr 37-38) buyururlar.

İnsan, hayatında küçük veya büyük çeşitli sıkıntılarla karşılaşabilir. İnsanı üzen, hüzünlendiren her şey bir sıkıntıdır. Sıkıntıları gidermede de Müslümanlar birbirlerinin yardımcılarıdırlar. Tıpkı ihtiyaçları gidermede olduğu gibi, bu konuda da Allah'ın mükâfatına nail olurlar. Bu mükâfat, Allah'tan başka hiçbir dost ve yardımcının olmayacağı kıyamet gününde O'nun yardımını hak etmiş olmaktır. İnanan insan için bundan büyük bir saadet düşünülemez. Çünkü o günde herkesin Allah'ın sonsuz merhametine ihtiyacı olacaktır. Dünyada hayırlı ameller işleyenler, karşılığını kıyamet gününde mutlaka göreceklerdir.

Bir Müslümanın ayıbını ve kusurunu örtmek, ihtiyaç içinde ise bedenini örtmek, yani onu giydirmek, Allah katında büyük sevaplardandır. Müslümanın bir suçunu veya hatasını örtbas etmek, ona usulüne uygun tarzda, mümkün olduğunca gizlice nasihatte bulunmaya, kendisini ikaz etmeye mani değildir. Zaten bu hüküm açıktan ve herkesin arasında suç işlemeyenlerle alakalıdır. Böylelerinin suçunu örtbas etmek, onları daha çok cesaretlendirir ve kötülüklerini artırmaya sebep olur. Bu hükümler, olup bitmiş bir suçla ilgilidir. İşlenmekte olan bir suçu gören kimsenin, eğer gücü yetiyorsa ona engel olması vaciptir.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Müslümanlar birbirinin kardeşidir.
2. Zulüm, her çeşit haksızlık haramdır.
3. Müslüman, Müslüman kardeşini düşmana terk etmemek, tehlikeye atmamakla yükümlüdür.
4. Müslümanların, birbirlerinin ihtiyacını görmesi, sıkıntılarını gidermesi ve kusurlarını, ayıplarını örtmesi kardeşlik görevidir. Böyle yapanlar, Allah katında mükâfatlandırılır.